

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/81/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420010081
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6420010081.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M., a sudcov JUDr. Jána Deáka a Mgr. Jána Bednára v trestnej veci obžalovaného D. B. pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. augusta 2020 o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/22/2020 zo dňa 24.06.2020 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/22/2020 zo dňa 24.06.2020 v celom rozsahu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného D. B., nar. XX.XX.XXXX v S. M. W., trvale bytom L. U., t. č. ÚVTOS P., podľa § 285 písm. b) Tr. por. o s l o b o d z u j e spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom sp. zn. 2 Pv 92/19/6613-21 zo dňa 31.01.2020 pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

hoci mu dňa 26.09.2018 bola doručená na adresu, ktorú uviedol na doručovanie písomností, výzva od Okresného súdu Žiar nad Hronom pod sp. zn. 2T 206/2013 zo dňa 24.09.2018 na nastúpenie výkonu trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Q. Q. v termíne do 15.10.2018 do 14.00 hod., bez vážneho dôvodu do výkonu trestu odňatia slobody nenastúpil a do výkonu trestu bol dňa 21.01.2019 dodaný políciou,

pretože skutok nie je trestným činom.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. sp. zn. 2T/22/2020 zo dňa 24.06.2020 bol obžalovaný D. B., uznaný vinnými pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

hoci mu dňa 26.09.2018 bola doručená na adresu, ktorú uviedol na doručovanie písomností, výzva od Okresného súdu Žiar nad Hronom pod sp. zn. 2T 206/2013 zo dňa 24.09.2018 na nastúpenie výkonu trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Q. Q. v termíne do 15.10.2018 do 14.00 hod., bez vážneho dôvodu do výkonu trestu odňatia slobody nenastúpil a do výkonu trestu bol dňa 21.01.2019 dodaný políciou.

Za to okresný súd obžalovanému uložil podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti citovanému rozsudku po jeho vyhlásení podal odvolanie obžalovaný, ktoré dodatočne písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. V podanom odvolaní úvodom uviedol, že odvolanie podáva do výroku o vine z dôvodu, že sa súd pri vydávaní rozsudku nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Vyslovil názor, že pre naplnenie subjektívnej stránky úmyselného trestného činu marenia spravodlivosti, je povinnosťou obžaloby preukázať úmysel páchatel'a trestného činu, v tomto prípade priamy alebo nepriamy úmysel páchatel'a, nastúpiť na výkon trestu odňatia slobody. Pri priamom a nepriamom úmysle páchatel'a je spoločným menovateľom „vedomosť“ o tom, že je páchaný trestný čin, pričom rozdeľujúcim kritériom je následne samotná „vôľa“ spáchať tento trestný čin. Z dokazovania vykonaného pred okresným súdom je pre obe strany konania nesporne preukázané, že výzvu na nastúpenie do výkonu trestu prevzala jeho matka. Ďalej poukázal, že z dokazovania vykonaného pred okresným súdom ďalej nevyplýva, čo sa s predmetnou zásielkou ďalej stalo, resp. prokurátorovi sa tento následný dej nepodarilo preukázať, resp. z postoja obžaloby takáto snaha zistiť následný skutkový dej ani nevyplýva, nakoľko tento automaticky prezumuje, že s obsahom poštovej zásielky sa páchatel' trestného činu oboznámi v rovnakom čase, ako tretia osoba, ktorá túto zásielku prevzala, hoc zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplýva aj reálna vedomosť páchatel'a o obsahu takejto zásielky. Jeho matka vo veci odmietla vypovedať, a teda nepotvrdila, a ani nevyvrátila žiadne z tvrdení obžaloby o tom, že mu mala byť výzva na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody odovzdaná. Prostredníctvom svojho obhajcu, či už v záverečnej reči, sťažnosti voči vzneseniu obvinenia, alebo v rámci návrhu na vykonanie dôkazov sa explicitne vyjadril, že zásielku mu matka neodovzdala, tejto plnú moc na preberanie zásielok neudelil, a teda ani nemal dôvod ju v pravidelných intervaloch dopytovať, či mu nejaká zásielka nebola doručená na adresu označenú na preberanie. Súd a obžaloba odmietli prihliadať na toto tvrdenie, a to aj napriek tomu, že sa na hlavnom pojednávaní nepodarilo preukázať, že by mu matka zásielku odovzdala. Súd fakticky inštitúit náhradného doručenia (t.j. doručenie fikciou doručenia) automaticky aplikoval aj na subjektívnu stránku trestného činu, a teda svojim postupom prezumoval jeho „vedomosť“ o termíne nástupu na výkon trestu odňatia slobody, čím fakticky kreoval akúsi „fikciu vôle“ spáchať trestný čin. Má za to, že súd opomenul, že nie je jeho povinnosťou preukazovať svoju nevinu, ale povinnosťou obžaloby spoľahlivo a hodnoverne preukázať jeho vinu, pričom nie je jeho povinnosťou obžalobe akýmkoľvek spôsobom napomáhať a usvedčovať sa. Taktiež poukázal, že neobstojí ani tvrdenie orgánov činných v trestnom konaní, že sa zúčastnil verejného zasadnutia, kde mu bol premenený trest z podmieneného na nepodmienený trest odňatia slobody, nakoľko na tomto nebol určený presný dátum nástupu, ale len určený druh trestu. S poukazom na uvedené nemal a nemohol mať vedomosť o tom, kedy súd rozhodne o termíne nástupu a zároveň, aký termín nástupu tento určí, a ktorý ústav na výkon trestu odňatia slobody súd vyberie. V jeho prípade mohlo byť v súvislosti s nastúpením resp. dodaním do výkonu trestu odňatia slobody jediným legitímnym očakávaním len postup súdu podľa § 408 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a nie doručenie výzvy súdu na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody. V ďalšom uviedol, že má za to, že skutok kladený mu za vinu nie je prečinom a to v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona, nakoľko je jeho závažnosť nepatrná. Ďalšie vedenie trestného stíhania je neúčelné a trest, ktorý si v súčasnosti vykonáva je postačujúci na jeho nápravu, a to aj z pohľadu závažnosti spáchaného trestného činu. Záverom navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa, čo do všetkých výrokov a následne sám rozhodol podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, t.j. aby ho oslobodil spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, a za ktorý bol okresným súdom uznaný za vinného. Ak sa odvolací súd nestotožní s vyššie uvedenou právnou argumentáciou, alternatívne navrhuje aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti výroku o treste a uložil mu trest odňatia slobody kratšieho trvania.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrval na podanom odvolaní, pričom poukázal na to, že obžalovanému bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a v zmysle § 408 Tr. por. bolo povinnosťou súdu zadržať obžalovaného a dodať ho do výkonu trestu, v danom prípade súd konal contra legem a na základe tejto skutočnosti nemohla vzniknúť trestná zodpovednosť obžalovaného. Obžalovaný preto nemal dôvod očakávať výzvu na nástup trestu odňatia slobody a tiež nebolo preukázané, že obžalovaný sa nejakým spôsobom skrýval. Navrhol, aby odvolací súd podľa § 285 písm. a) Tr. por. obžalovaného oslobodil spod obžaloby.

Zástupca krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že považuje prvostupňový rozsudok za zákonný a správny vo výroku o vine, tak aj o treste. Navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k spať vzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil takým spôsobom, že „pri vyhodnotení dôkazov v zmysle § 2 ods. 10, 12 Tr. poriadku súd uzavrel, že vina obžalovaného bola jednoznačne a bezpochyby preukázaná. Doporučenú zásielku (nie do vlastných rúk) adresovanú obžalovanému s výzvou na nástup do výkonu trestu odňatia slobody prevzala v zmysle § 65 ods. 3 Tr. poriadku matka obžalovaného, teda iná dospelá osoba bývajúca v tom istom dome ako obžalovaný a bola ochotná písomnosť prevziať a jej odovzdanie obstaráť. Je preto zrejmé, že matka obžalovaného musela byť poštovou doručovateľkou o takejto možnosti poučená, napriek tomu, doporučenú zásielku adresovanú obžalovanému prevzala. Ak matka obžalovaného obžalovanému o prevzatí zásielky, nezbavuje to obžalovaného trestnej zodpovednosti. Navyiac obžalovaný musel predpokladať, že v primeranej lehote, po právoplatnosti uznesenia o premene jeho trestu, bude musieť trest nastúpiť. Súd preto jeho konanie, ktorým maril výkon rozhodnutia tým, že bez vážneho dôvodu nenastúpil výkon trestu odňatia slobody v lehote stanovenej súdom právne kvalifikoval ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zákona“.

Primárne je potrebné uviesť, že žalovaného trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. písm. a) Trestného zákona sa dopustí, kto marí alebo podstatne sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že bez vážneho dôvodu nenastúpi výkon trestu odňatia slobody v lehote stanovenej súdom. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v konaní, ktoré spočíva v marení alebo podstatnom sťažovaní výkonu uvedeného rozhodnutia súdu. Zákonný znak marí alebo podstatne sťažuje, treba vykladať tak, že rozhodnutie, ktoré má byť vykonané v čase činu, v dôsledku konania páchatel'a nie je vykonané a nemožno ho vykonať, alebo bolo vykonané za podstatne sťažených podmienok. Z hľadiska subjektívnej stránky sa pri tomto trestnom čine vyžaduje úmysel.

Pokiaľ ide o samotné odvolacie námietky obžalovaného vo vzťahu ku skutkovým zisteniam, tak tieto odvolací súd považoval za relevantné. Obžalovanému sa kladie za vinu, že maril výkon rozhodnutia súdu tým, že bez vážneho dôvodu nenastúpil výkon trestu odňatia slobody v lehote stanovenej súdom. Jediným dôkazom, ktorý mal obžalovaného usvedčovať zo spáchaného skutku, je doporučená zásielka (nie do vlastných rúk) adresovaná obžalovanému s výzvou na nástup do výkonu trestu odňatia slobody, ktorú prevzala v zmysle § 65 ods. 3 Tr. poriadku matka obžalovaného, teda iná dospelá osoba bývajúca v tom istom dome ako obžalovaný a bola ochotná písomnosť prevziať a jej odovzdanie obstaráť. Ide o tzv. náhradné doručenie, pričom v prípade, ak si adresát takúto zásielku nevyzdvihne, platí fikcia (domnienka - umelo vytvorená predstava), že sa písomnosť považuje za doručení dňom, keď bola uložená, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. V danom prípade skutočnosť, či matka obžalovaného skutočne odovzdala písomnosť obžalovanému nebola v konaní zákonným spôsobom preukázaná. Ako už bolo uvedené pri žalovanom trestnom čine sa z hľadiska subjektívnej stránky vyžaduje úmysel. Zavinenie je podstatnou náležitosťou trestnej zodpovednosti, čím je vyjadrená zásada, že bez zavinenia niet trestného činu ani trestu. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že na základe domnienky (vedomosti o výzve na nástup trestu) nemožno vyvodiť trestnú zodpovednosť páchatel'a, pričom tak tomu je v prejednávacom prípade.

Ďalšou podstatnou okolnosťou pri posudzovaní trestnej zodpovednosti obžalovaného je tá skutočnosť, že u obžalovaného D. B. bolo uznesením Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo dňa 21.08.2018 sp. zn. 2T 206/2013, podľa § 52 ods. 1 Tr. zákona vyslovené, že sa v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia neosvedčil, a súd vyslovil že odsúdený D. B. vykoná trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a pre jeho výkon ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Keďže obžalovanému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci dva roky, bolo povinnosťou Okresného súdu v Žiari nad

Hronom vo veci vedenej pod sp. zn. 2T 206/2013, po právoplatnosti uvedeného uznesenia nariadiť obžalovanému výkon trestu odňatia slobody a vydať príkaz na jeho dodanie do výkonu trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia § 408 ods. 1 písm. b) Tr. por. a nie postupovať podľa § 408 ods. 2 Tr. por., teda odsúdenému zasielať výzvu na nástup do výkonu trestu. Odvolací súd poznamenáva, že nesprávny postup okresného súdu, keď konal v rozpore s cit. ust. § 408 ods. 1 písm. b), nemôže ísť na ťarchu obžalovaného a založiť jeho trestnú zodpovednosť.

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu, pretože napadnutým rozsudkom (výrokom o vine) boli porušené ustanovenia Trestného zákona v § 8 a § 348 ods. 1 písm. a), podľa ktorého trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone. V tomto prípade vychádzajúc z vyššie rozvedených skutočností (v pochybnostiach v prospech obvineného) nebola naplnená subjektívna stránka stíhaného prečinu v podobe zavinenia vo forme úmyslu. Odvolací súd sám preto o skutku zistenom súdom prvého stupňa postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol rozsudkom tak, že obžalovaného podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, pretože žalovaný skutok nie je trestným činom.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.